

I. С.о. Нуруллаєвкандидат юридичних наук,
керівник

Генеральної інспекції Офісу Генерального прокурора

ОСНОВНІ ТА ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА ЯК ДЖЕРЕЛА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У БОРОТЬБІ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

В статті проведено аналіз основних та загальних принципів міжнародного публічного права як джерел правового регулювання міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю. Охарактеризовано їх спільні та відмінні риси. Досліджено зміст та значення основних принципів міжнародного публічного права в контексті визнання їх складовою міжнародних договорів як основного джерела міжнародного права та з'ясовано особливості їх застосування при здійсненні міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю. З'ясовано, що основні принципи прямо зафіксовані в міжнародних документах, як засади регулювання правовідносин між суб'єктами міжнародного права і не є характерними для внутрішнього права держав, в той час загальні принципи права є загальними для національних правових систем і використовуються лише при вирішенні спорів. Жоден суб'єкт міжнародного права не може розраховувати на будь-які переваги, що впливають з міжнародного права, не визнаючи при цьому його основних принципів. В статті досліджено основні міжнародні договори та статuti міжнародних організацій, в яких закріплено основні принципи міжнародного публічного права. До загальних принципів права, на яких базуються усі норми міжнародного публічного права, належать юридичні принципи, визнані основними правовими системами світу. Часто в міжнародних договорах міститься пряме посилання на дію принципів права держав-учасниць, при здійсненні відповідними державами зобов'язань за міжнародними договорами, спрямованими на боротьбу зі злочинністю, наприклад, в Конвенції ООН проти корупції. Спільними рисами для них є наступні: 1) застосовуються для подолання прогалів у міжнародному праві; 2) застосовуються у взаємодії (основні - у правотворчості, а загальні - при тлумаченні). Досліджено загальні принципи права як окреме джерело міжнародного публічного права та тако його галузі як міжнародне кримінальне право, а також умови та способи набуття такими принципами значення загальних.

Ключові слова: основні принципи міжнародного права; загальні принципи міжнародного права, джерела міжнародного кримінального права; принципи міжнародного кримінального права; принципи міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю.

Принципи права відображають корінні інтереси держав і міжнародного співтовариства загалом і становлять істотне значення загальновищого джерела права для сукупності правових норм міжнародного права, що регулюють співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю.

Принципи міжнародного права (від лат. *principium* – основа, початок) є загальновищими засадами, ідеями міжнародного права найбільш загального характеру та виконують дві функції: 1) сприяють стабілізації міжнародних відношень, обмежуючи їх визначеними нормативними рамками; 2) закріплюють усе

нове, що з'являється в практиці міжнародних відношень, і в такий спосіб сприяють їхньому розвитку; 3) забезпечують пріоритет загальнолюдських інтересів та цінностей, насамперед, миру і безпеки, життя і здоров'я, міжнародного співробітництва та інших цінностей міжнародного порядку мирного співіснування; 4) служать основою ("мірилом") та системоутворюючим фактором всієї системи міжнародного публічного права, нормативною основою правотворчого, а також право-реалізаційного процесу на міжнародному рівні, а також прогресивного розвитку міжнародного права.

В науці відсутній єдиний підхід до розмежування принципів міжнародного права на групи. Передусім у доктрині міжнародного права принципи поділяються на дві групи: 1) принципи, що стосуються підтримання міжнародного миру і безпеки; 2) принципи, пов'язані з міжнародним співробітництвом держав. Першу групу відносять переважно до основних, а другу – до галузевих.

Засадничими принципами міжнародного права є основні принципи міжнародного права та загальні принципи міжнародного права, які чітко розмежовують в науці міжнародного публічного права [1, с. 49], оскільки основні принципи прямо зафіксовані в міжнародних документах, як засади регулювання правовідносин між суб'єктами міжнародного права і не були характерними для внутрішнього права держав, в той час як загальні принципи права є загальними для національних правових систем і використовуються лише при вирішенні спорів між акторами міжнародного права. Спільним для них є те, що вони: 1) застосовуються для подолання прогалин у міжнародному праві; 2) застосовуються у взаємодії (основні - у правотворчості, а загальні - при тлумаченні) [1, с. 49].

До вчених сучасного періоду, які досліджують правові аспекти міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю, в тому числі функціонування міжнародних судів, джерела правового регулювання такої взаємодії суб'єктів міжнародного права, зокрема і принципи міжнародного кримінального права, слід віднести передусім М.В.Буроменського, О.І.Виноградова, О.Г.Волеводза, В.М.Волженкіна, Л.Н. Галенську, В.М.Дрьоміна, Н.В. Дрьоміну-Волок, Т.С.Гавриша, Н.А.Зелінську, І.І. Карпеця, О.В.Касинюка, Н.М.Кіпніса, М.М. Коркунова, М.І. Костенка, С.А.Лобанова, І.І. Лукашука, В.Т.Маляренка, І.С.Марусіна, Ф.Ф. Мартенса, В.В.Мілінчука, В.П.Панова, М.І.Пашковського, В.П.Пилипенка, М.І.Смирнова, О.І.Рабцевич та інших, а також зарубіжних спеціалістів, серед яких М.Ш. Бассіоуні, Х.Д. Вабрес, М.Ш. Гальво, В.Герхард, Д.Х.А. Дербі, Й. Динштейн, Є. Кіракосян, В.Фурундзя, та інші.

Метою статті є дослідження основних та загальних принципів міжнародного публічного права як джерел правового регулювання міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю

Виклад матеріалу. Жоден інститут чи галузь міжнародного права як і цілком система міжнародного права не може функціонувати поза основними його принципами.

Основні принципи міжнародного права - це історично обумовлені основоположні загально-визнані норми, що виражають головний зміст міжнародного права, його характерні риси та володіють вищою, імперативною юридичною силою [2].

Основні принципи міжнародного права зафіксовані в Статуті ООН та Статуті Міжнародного Суду ООН від 26 червня 1945 року [3], а їх зміст розкривається в Декларації про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва відповідно до Статуту ООН, що прийнята Генеральною Асамблеєю в 1970 р., у Віденській конвенції про право міжнародних договорів від 23.05.1969 р. [4], у Віденській конвенції про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21.03.1986 р. [5], а також у Заключному акті Наради з безпеки і співробітництва в Європі 1975 року та інших міжнародних угодах.

Широко визнано, що принципи Статуту ООН не можуть бути скасовані державами в односторонньому порядку або за згодою.

В Статуті ООН встановлено наступні основні принципи міжнародного права, які були деталізовані в Декларації про принципи міжнародного права: 1. Суверенної рівності і незалежності всіх держав. 2. Не втручання у внутрішні справи держав. 3. Мирного вирішення міжнародних спорів (залагоджування або розв'язання міжнародних конфліктів або ситуацій, що можуть призвести до порушення миру). 4. Мирного співробітництва. 5. Рівноправності та самовизначення націй та народів (ч. 2 ст. 1 Статуту ООН). 6. Добросовісного виконання зобов'язань за міжнародним правом. 7. Заборони погрози силою або її застосування. 8. Загальної поваги і додержання прав людини й основних свобод для всіх. 9. Справедливості, який разом з іншими принципами міжнародного права застосовується при вирішенні міжнародних конфліктів (спорів) (ч. 1 ст. 1 Статуту ООН) [3].

Серед цілей Організації назване співробітництво в «заохочуванні та розвитку поваги до прав людини й основних свобод для всіх, без різниці раси, статі, мови і релігії» (ст. 55 та 68 Статуту ООН) [3], що дало можливість з часом тлумачити це положення Статуту ООН таким, що містить принцип міжнародного захисту прав людини.

Згідно Декларації про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва відповідно до Статуту ООН, що

прийнята Генеральною Асамблеєю в 1970 році, основними принципами є: 1) незастосування сили або погрози силою; 2) мирне вирішення міжнародних спорів; 3) невтручання у внутрішні справи держави; 4) співробітництво держав на міжнародній арені; 5) рівноправність та самовизначення народів; 6) суверенна рівність держав; 7) добросовісне виконання зобов'язань за міжнародним правом [6].

Зазначені принципи поширюються на всі питання міжнародного співробітництва держав, в тому числі і на протидію злочинності. Зокрема, «принцип невтручання у внутрішні справи не може використовуватися для прикриття актів геноциду чи інших злочинів, таких, як широкомасштабні порушення норм міжнародного гуманітарного права або масові етнічні чистки, що можуть обґрунтовано розглядатися як загроза міжнародній безпеці і через це вважатися підставою для вжиття заходів Радою Безпеки» (п. 200) [7].

В доповіді Міжнародної комісії з питань втручання та державного суверенітету «Відповідальність із захисту» наголошувалося «Міжнародне право, що розвивається, встановило безліч обмежень щодо того, що можуть робити держави, і не тільки у сфері прав людини. Концепція безпеки людини, що з'явилася, висунула додаткові вимоги й породила нові очікування відносно того, як держави мають поводитися зі своїм народом» (п. 1.33), а також «Навіть самі завзяті прихильники державного суверенітету не визнають за державою претензій на необмежену владу робити зі своїм народом все, що їй заманеться» (п. 1.35) [8].

Порушення таких меж формує міжнародно-протиправне діяння, за яке наступає притягнення до міжнародно-правової відповідальності. У доповіді Генерального секретаря ООН «За більшої свободи: до розвитку, безпеки і прав людини для всіх» визнається «той факт, що ніколи не можна допускати, щоб який би то не було правовий принцип – навіть суверенітет – виступав у якості прикриття геноциду, злочинів проти людяності й масових людських страждань» (п. 129) [9].

Окремі основні принципи, що мають загальний характер і поширюються зокрема на відносини притягнення до відповідальності за вчинення міжнародних злочинів, сформульовані в Загальній декларації прав людини 1948 року. До них можна віднести наступні: 1) рівність людей перед законом; 2) гласність судового розгляду; 3) здійснення правосуддя тільки судом; 4) право на захист [10].

Заключний акт НБСЄ закріпив принцип поваги прав людини та основних свобод, а також додав до зазначених вище основних принципів них ще два: 1) непорушності кордонів; 2) територіальної цілісності.

Як зазначили В.Е.Теліпка та А.С.Овчаренко, «будучи спочатку закріпленими на регіональному рівні, ці принципи одержали всезагальне значення, що не раз підтверджувалося Генеральною Асамблеєю ООН» [1, с. 41]. Значення цього положення не раз підкреслювалося. У Віденській конвенції про право міжнародних договорів закріплені, зокрема, такі основні принципи як: 1) вільної згоди і добросовісності; 2) «*pacta sunt servanda*» (угоди мають виконуватися); 3) мирного врегулювання спорів відповідно до принципів справедливості та міжнародного права щодо процесу вирішення спорів [5].

Відповідно до принципу добросовісності держава не має права користуватися своїми правами на шкоду іншій державі, надумано маскувати (приховувати) здійснений нею протиправний акт, а у разі виникнення спору має взаємодіяти з судом (арбітражем) у досягненні якнайшвидшого справедливого розв'язання спору відповідно до чинного міжнародного права [11].

Практичним аспектом принципу добросовісності, що поширюється на всі сфери його використання, є презумпція добросовісності. Це одна з основоположних правових презумпцій, яка була сформована ще в римському приватному праві та виражалася формулами: «*quivis praesumitur bonus donec probetur contrarium*» («кожен вважається чесним, поки не доведено протилежне»), «*bona fides semper praesumitur, nisi malam fidem adesse probetur*» («добросовісність завжди припускається, якщо не доведено злого умислу»), «*malum non praesumitur*» («погане не презюмується») [12]. Отже, зміст основних принципів часто обґрунтовується і шляхом застосування загальних принципів права.

Основні принципи права прямо закріплені як положення міжнародних угод і тим самим одержали своє юридичне закріплення і, відповідно, кодифіковані, а тому відіграють роль норм-принципів міжнародного публічного права. Отже зміст основних принципів міжнародного права є стабільним, незважаючи на те, що окремі їх елементи розвиваються і мають певною мірою програмний характер.

Жоден суб'єкт міжнародного права не може розраховувати на будь-які переваги, що впливають з міжнародного права, не визнаючи при цьому його основних принципів [2].

Основні принципи міжнародного права за своїм походженням є звичаєвими нормами, що отримали своє закріплення на рівні міжнародних договорів, часто без їх тлумачення, що дає можливість судам акцентувати на окремих їх сторонах, здійснюючи інтерпретацію положень міжнародних договорів, а деяким авторам формулювати власні доктринальні принципи.

Усі зазначені принципи є взаємозалежними і зміст одного впливає і переплітається зі змістом іншого, а тому сутність кожного принципу можна з'ясувати лише в контексті інших [2].

Натомість до *загальних принципів права*, на яких базуються усі норми міжнародного публічного права, належать юридичні принципи, визнані основними правовими системами світу, а це переважно англо-американське загальне право та європейське континентальне право, які є основними правовими системами, до яких звертаються суди.

Часто в міжнародних договорах міститься пряме посилання на дію принципів права держав-учасниць, при здійсненні відповідними державами зобов'язань за міжнародними договорами, спрямованими на боротьбу зі злочинністю. Так, відповідно до Конвенції ООН проти корупції, що прийнята резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 31 жовтня 2003 року, яка вміщує досить великий перелік антикорупційних механізмів: "Кожна Держава-учасниця, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, розробляє й здійснює або проводить ефективну скоординовану політику протидії корупції, яка сприяє участі суспільства і яка відображає принципи правопорядку, належного управління державними справами й державним майном, чесності й непідкупності, прозорості й відповідальності" [13].

Таким чином, на міжнародне кримінальне право, як галузь міжнародного публічного права, що регулює питання міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю, прямо впливають загальні принципи кримінального права, і вони встановлюють правовий режим, обумовлений поєднанням систем кримінально-правового регулювання європейської континентальної (civil-law) та англо-американської (common-law) правових систем [14].

До загальних принципів права передусім відносять: принципи верховенства права, соціальної справедливості, гуманізму, рівності громадян, демократизму, законності, взаємної відповідальності держави перед особою, а особи перед державою, принцип поєднання переко-

нання та примусу в праві [2]. У низці випадків ці принципи застосовувалися Міжнародним Судом ООН без згадування їх як загальних принципів права. Це мало місце по відношенню до таких принципів, як «добросовісність, незловживання правом, відповідальність за порушення. Частіше використовувалися процесуальні принципи (наприклад, ніхто не може бути суддею у власній справі, рівність сторін у спорі, пріоритет спеціального закону тощо)" [1]. Дія загальних принципів має певну специфіку: «у міжнародній сфері головною сферою їх застосування є міжнародне право захисту прав людини та основних свобод. Зокрема, ці принципи використовуються судами з прав людини та кримінальними трибуналами: 1) наступний закон скасовує попередній; 2) рівний над рівним влади не має; 3) ніхто не може передати іншому більше прав, ніж він сам має; 4) закон, який має більшу юридичну силу, скасовує закон, який має меншу юридичну силу» [1, с. 47].

Для кримінального права це, наприклад, такі принципи, як «немає злочину і покарання без наперед установленого закону» (лат. *Nullum crimen, nulla poena sine praevia lege poena ligitur*), «зворотну силу має кримінальний закон, що скасовує злочинність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи» тощо

Герхард Верле наголошує, що "не всяке право, що виявляється в декількох або всіх правових системах, автоматично виступає принципом права і, в силу цього, елементом міжнародного правопорядку. Дві необхідних умови полягають в тому, щоб право являло собою правовий принцип і щоб він міг бути застосований" [15, с. 72]. Трибунал по колишній Югославії зробив з цього приводу таку заяву: "Коли міжнародні кримінально-правові норми не визначають категорію кримінального права, є виправданим звернення до національного права за таких умов: (i) ... міжнародні суди повинні звертатися до загальних концепцій і інститутів права, які поділяються всіма основними правовими системами світу [не тільки державами загального права і континентальної правової сім'ї] ...; (ii) ... при використанні категорій національного права слід враховувати особливий характер міжнародного кримінального процесу. Таким чином механічне імпортування або переміщення норм національного права в міжнародний кримінальний процес буде виключено" [16].

Зокрема, принципи відправлення міжнародного кримінального правосуддя містяться

в Римському Статуті Міжнародного кримінального суду 1998 року, яким присвячується означена частина 3 «Загальні принципи кримінального права». Вона складається з дванадцяти статей і являє собою найважливішу частину Статуту, включаючи підстави для індивідуальної кримінальної відповідальності та підстави для звільнення від кримінальної відповідальності. Серед них:

- жодну особу не може бути притягнуто до суду двічі за один злочин (*non bis in idem*) (ст. 20);
- немає злочину без законного покарання (*nullum crimen sine lege*) (ст. 22);
- немає покарання без закону (*nulla poena sine lege*) (ст. 23);
- відсутність зворотної сили закону (ст. 11, 24);
- індивідуальна кримінальна відповідальність (ст. 25);
- презумпція невинуватості (ст. 66);
- виключення з юрисдикції неповнолітніх (ст. 26);
- неприпустимість посилання на посадове становище (ст. 27);
- відповідальність командирів та інших начальників (ст. 28);
- непридатність терміну давності (ст. 29) та ін [17].

Це важливо, оскільки для кримінально-правової норми потрібна достатня нормативна база, встановлена в міжнародному договорі або прямо визнана державою (державами). В іншому разі притягнення до відповідальності за вчинення міжнародного злочину, злочину міжнародного характеру чи транснаціонального злочину відбувалося би із порушенням презумпції невинуватості, принципу персональної кримінальної відповідальності, «немає покарання без закону» та інших.

Висновки. Отже, елементами міжнародного кримінального права є не всі юридичні норми, які поділяються як такі основними правовими системами, а лише загальні принципи, на яких ці норми засновані, визнання яких відбулось шляхом підтвердження його наявності відповідною згодою держав.

Ці принципи діють як окремі джерела міжнародного публічного права – загальні принципи права, або як положення, складові міжнародних договорів, оскільки прямо закріплені в них – основні принципи.

Основні принципи міжнародного в системі правового регулювання міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю - це керівні правила поведінки суб'єктів міжнародного

права, що виникають як результат їх спільної практики, взаємодії суб'єктів міжнародного права; юридично закріплені засади міжнародного права, що являють собою найбільш загальне вираження і практику поведінки, яка встановилася в порядку міжнародного співробітництва, і взаємодії суб'єктів міжнародного права на міжнародній арені в рамках саме міжнародних відносин, спрямованих, зокрема, і на боротьбу зі злочинністю, на яких ґрунтується система спеціальних, міжінституційних та інституційних принципів міжнародного кримінального права.

До загальних принципів права, на яких базуються усі норми міжнародного публічного права, належать юридичні принципи, визнані основними правовими системами світу (переважно англо-американське загальне право та європейське континентальне право), які є основними правовими системами, до яких звертаються суди, які набувають значення джерела міжнародного права переважно одним з наступних шляхів: 1) в міжнародних договорах закріплюється пряме посилання на дію принципів права держав-учасниць, при здійсненні відповідними державами зобов'язань за міжнародними договорами, спрямованими на боротьбу зі злочинністю; 2) в міжнародних договорах чи інших міжнародних документах закріплюється принцип загального права (переважно в преамбулі) як загальна цінність, яку визнають держави-учасниці; 3) в міжнародному договорі прямо зазначаються такі принципи; 4) принцип визнається Міжнародним кримінальним судом (трибуналом) (іншим уповноваженим судом) як загально визнаний при вирішенні справи про притягнення до кримінальної відповідальності за міжнародні злочини, злочини міжнародного характеру чи транснаціональні злочини.

Список використаної літератури:

1. Теліпко В.Е., Овчаренко А.С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В.Е. Київ: *Центр учбової літератури*, 2010. 608 с
2. Пронюк Н.В. Сучасне міжнародне право: навчальний посібник. посібник. 2-е вид., змін. та допов. Київ : КНТ, 2010. 344 с. URL: https://pidru4niki.com/12281128/pravo/ponyattya_kodifikatsiya_osnovnih_printsipv_mizhnarodnogo_prava
3. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26 червня 1945 року. Київ: *Представництво ООН в Україні; Департамент громадської інформації ООН*. 2008. 67 с.

4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text
5. Віденська конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21.03.1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04#Text
6. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва відповідно до Статуту ООН, що прийнята Генеральною Асамблеєю в 1970 році. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569
7. Доклад Группы высокого уровня по угрозам, вызовам и переменам «Более безопасный мир: наша общая ответственность». A/59/565 от 2 декабря 2004 г.
8. Доклад Международной комиссии по вопросам вмешательства и государственного суверенитета «Ответственность по защите» 2001 г. A/57/303 от 14 августа 2002 г.
9. Доклад Генерального секретаря ООН «При большей свободе: к развитию, безопасности и правам человека для всех» A/59/2005 от 21 марта 2005 г.
10. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
11. Каламкарян Р. А. Принцип добросовестности в современном международном праве: автореф. дисс. ... д-ра юрид. наук. Москва, 1991. 49 с., с. 3–4, 18.
12. Сулейменов М. К. Добросовестность в праве (15.10.2015) // *Zakon.kz*. 2015. 15 октября. URL: https://www.zakon.kz/4749403-dobrosovestnost-v-prave-sulejmenov.html#_ftnref7
13. Конвенція ООН проти корупції, що прийнята резолюцією ГА від 31 жовтня 2003 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
14. Yeghishe Kirakosyan, 'Finding Custom: The ICJ and the International Criminal Courts and Tribunals Compared' in Carsten Stahn and Larissa van den Herik (eds), *The Diversification and Fragmentation of International Criminal Law* (Martinus Nijhoff 2012) 149–161.
15. Верле Герхард. Принципы международного уголовного права : учебник / Герхард Верле; пер. с англ. С. В. Саяпина. – О. : Фенікс; М. : ТрансЛит, 2011. – 910 с.
16. Prosecutor V. Furundzija, МУТЮ (Судебная палата), решение от 10 декабря 1998 года, абзац 178.
17. Римський Статут Міжнародного кримінального суду 1998 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

Nurullaiev I. S. Basic and general principles of public international law as a source of legal regulation of international cooperation in the fight against crime

The article analyzes the basic and general principles of public international law as a source of legal regulation of international cooperation in the fight against crime. Their common and distinctive features are characterized. The content and significance of the basic principles of public international law in the context of their recognition as a component of international treaties as the main source of international law are studied and the peculiarities of their application in the implementation of international cooperation in the fight against crime are clarified. The article examines the main international treaties and statutes of international organizations, which enshrine the basic principles of public international law. No subject of international law can count on any advantages arising from international law without recognizing its basic principles. It was found that the basic principles are directly enshrined in international instruments as the basis for regulating legal relations between subjects of international law and are not specific to the domestic law of states, while the general principles of law are common to national legal systems and are used only in dispute resolution. The general principles of law, on which all norms of public international law are based, include legal principles recognized by the basic legal systems of the world. International treaties often contain a direct reference to the application of the principles of the law of member states in the implementation of the obligations of the respective states under international treaties aimed at combating crime, such as in the UN Convention against Corruption. Common features for them are the following: 1) used to bridge gaps in international law; 2) are used in interaction (basic - in lawmaking, and general - in interpretation). The general principles of law as a separate source of public international law and its branches as international criminal law, as well as the conditions and ways of acquiring such principles of general significance are studied.

Key words: *basic principles of international law; general principles of international law, sources of international criminal law; principles of international criminal law; principles of international cooperation in the fight against crime.*